

Ιούλιος 2012

Σπουδαστική ομάδα _ Αγαπητού-Κυρίτση Αλεξάνδρα-Νιόβη
Χουντάλα Παναγιώτα

Επιβλέποντες καθηγητές _ Καρβουντζή Βαλεντίνη
Μωραΐτης Κωνσταντίνος

**οκ _ τόπους
παρεμβάσεις τοπίου για την ανάδειξη του παραλιακού μετώπου του Ναυπλίου**

Σύντομη περιγραφή

Κατά τα τελευταία χρόνια, η σχέση πόλης-θάλασσας επαναπροσδιορίζεται σε όλο τον κόσμο για να ικανοποιήσει τις διαρκώς ογκούμενες ανάγκες στα «μέτωπα» της οικονομίας, της κοινωνίας και του πολιτισμού. Η διπλωματική αυτή εργασία επιχειρεί την ανάκτηση της επαφής της πόλης του Ναυπλίου με το θαλασσινό όριο, μέσα από την ανασυγκρότηση του παραλιακού μετώπου. Η ανάπλαση βασίζεται στη δημιουργία οκτώ τόπων (οκ_τόπους), καθένας από τους οποίους φέρει διαφορετικές ποιότητες και φιλοξενεί ανάλογες λειτουργίες. Έτσι, συνεχίζεται και αναδεικνύεται ο μητροπολιτικός περίπατος της πόλης που καταλήγει στον αστικό πυρήνα αναψυχής και εμπορίου, και πλαισιώνεται από τη ζώνη αστικής καλλιέργειας και το πάρκο. Το λιμάνι και η εξωτερική ζώνη, αυτή του parking, μαζί με το «βάλτο» και την παραθαλάσσια διαδρομή συμπληρώνουν την πρόταση. Σε πολεοδομικό επίπεδο, δημιουργούνται κατακόρυφες συνδέσεις θάλασσας-πόλης και επανεξετάζονται οι οδικοί άξονες που πλαισιώνουν την περιοχή παρέμβασης. Το υγρό στοιχείο, οι φυτεύσεις και τα υλικά του δαπέδου, χρησιμοποιούνται έτσι ώστε, να διαμορφωθεί ένα φυσικό τοπίο, που να λειτουργεί ως ενοποιητικό στοιχείο ανάμεσα στην πόλη και τη θάλασσα, καθιστώντας δυνατή τη μετάβαση από τον αστικό στο φυσικό κόσμο της θάλασσας. Συνολικά, επομένως, οι μετασχηματισμοί που συντελούνται στην περιοχή, επιχειρούν να μεταμορφώσουν όλη την παραλιακή ζώνη της πόλης σε ένα τόπο οικείο και προσιτό τόσο για τους κατοίκους, όσο και για τους τουρίστες, σε ένα πόλο έλξης χειμώνα – καλοκαίρι, που συμβάλλει στη γενικότερη ευημερία και ανάπτυξη της πόλης, αποτελώντας το σημαντικότερο δημόσιο χώρο της.

Η σχέση του Ναυπλίου με τη θάλασσα

Η πόλη του Ναυπλίου έχει μορφή απόλυτα καθορισμένη από το ανάγλυφο του εδάφους και την ακτογραμμή, με τα ιστορικά της μνημεία (Μπούρτζι, Παλαμήδι και Ακροναυπλία) να δεσπόζουν σε αυτή, συνθέτοντας μια ισχυρή και μοναδική εικόνα. Το Ναύπλιο ήταν και είναι μια πόλη ναυτική και μεσογειακή. Η θάλασσα «βρέχει» την πόλη στις τρεις πλευρές της. Το ισχυρό όμως ανάγλυφο της πόλης και η μορφή του αργολικού κόλπου, κατέστησε το βόρειο θαλάσσιο μέτωπο το σημαντικότερο. Όπως είναι επόμενο το θαλάσσιο μέτωπο έχει συντελέσει στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας της πόλης. Η σχέση της πόλης με τη θάλασσα έχει αλλάξει πολλές φορές κατά τη διάρκεια της ιστορίας της, άλλωστε και η ίδια η ακτογραμμή μεταβαλλόταν διαρκώς ως αποτέλεσμα της συνεχούς δυναμικής ανάμεσα στη γη και τη θάλασσα. Καθοριστικές για τη σημερινή εικόνα του μετώπου ήταν και οι ανθρώπινες παρεμβάσεις.

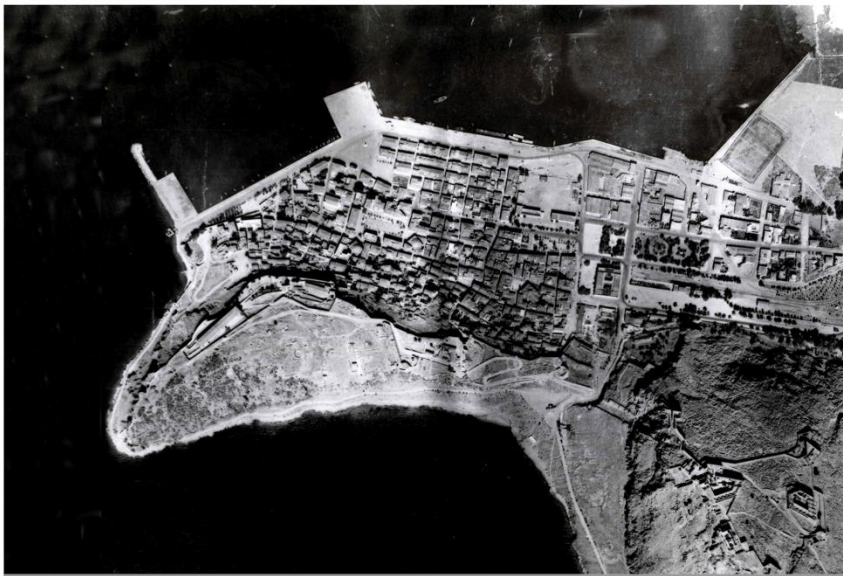
1936

άποψη πόλης από και προς την Ακροναυπλία_1860 (αργολική αρχαική βιβλιοθήκη ιστορίας και πολιτισμού)

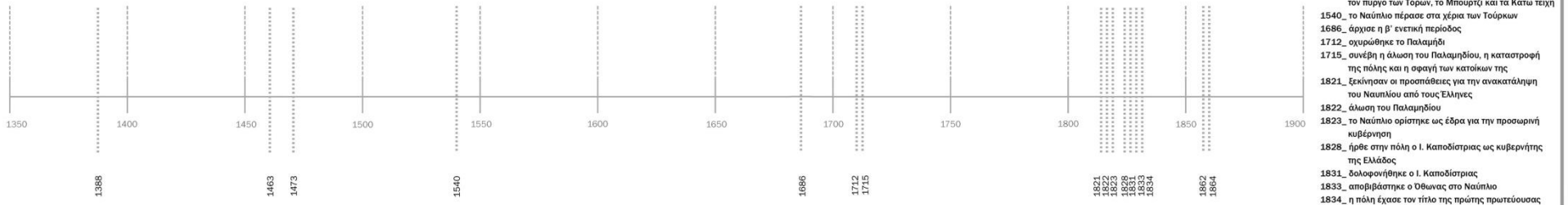
άποψη λιμανιού_1910 (από το φωτογραφικό αρχείο του Α. Κλεσαίου)

1952

η μεταβολή της ακτογραμμής από τη δεκαετία του '30 μέχρι και σήμερα

(αρχείο Μπ. Αντωνιάδη και κτηματολόγιο)

- 1388_ το Ναύπλιο πωλήθηκε στη Βενετία
- 1463_ πολιορκήθηκε για πρώτη φορά από τους Τούρκους
- 1473_ οι Ενετοί προς ενδυνάμωση των οχυρώσεων έχτισαν τον πύργο των Τόρων, το Μπούρτζι και τα Κάτω τείχη
- 1540_ το Ναύπλιο πέρασε στα χέρια των Τούρκων
- 1686_ άρχισε η β' ενετική περίοδος
- 1712_ οχυρώθηκε το Παλαμίδι
- 1715_ συνέβη η άλωση του Παλαμίδιου, η καταστροφή της πόλης και η σφαγή των κατοίκων της
- 1821_ ξεκίνησαν οι προσπάθειες για την ανακατάληψη του Ναυπλίου από τους Έλληνες
- 1822_ άλωση του Παλαμίδιου
- 1823_ το Ναύπλιο ορίστηκε ως έδρα για την προσωρινή κυβέρνηση
- 1828_ ήρθε στην πόλη ο Ι. Καποδίστριας ως κυβερνήτης της Ελλάδος
- 1831_ δολοφονήθηκε ο Ι. Καποδίστριας
- 1833_ αποβλήθηκε ο Όθωνας στο Ναύπλιο
- 1834_ η πόλη έλασε τον τίτλο της πρώτης πρωτεύουσας
- 1862_ επανάσταση εναντίον του Όθωνα
- 1864_ καταβλήθηκαν τα τείχη της πόλης

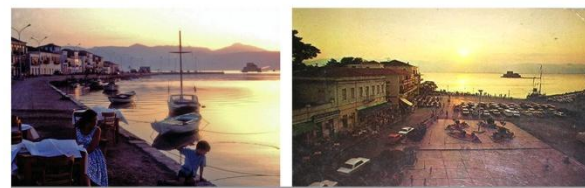
ο υδροβιότοπος του αργολικού κόλπου, το αστικό μέτωπο, το λιμάνι του Ναυπλίου και άποψη της παραλίας σε σχέδια της Ντ. Αντωνακάτου

2010

πανοραμικές απόψεις της πόλης από τη δεκαετία του '70 μέχρι σήμερα

σύγχρονες απόψεις της παραθαλάσσιας ζώνης (αρχείο του δήμου Ναυπλίων και προσωπικό αρχείο)

άποψη του λιμανιού και της πλατείας Φιλελλήνων_ δεκαετία '70 (αργολική αρχαική βιβλιοθήκη ιστορίας και πολιτισμού)

Η υφιστάμενη κατάσταση του παραλιακού μετώπου

Στο Ναύπλιο, το θαλάσσιο μέτωπο καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τη φυσιογνωμία της πόλης. Παρ' όλα αυτά, τα προβλήματα που εντοπίζονται σήμερα στο λιμάνι, καθιστούν τη ζώνη λανθάνον δυναμικό για την πόλη. Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η ανάμειξη χρήσεων και δραστηριοτήτων- εκτεταμένες ζώνες αναψυχής, συνεχείς χώροι στάθμευσης , μαρίνα ελλιμενισμού σκαφών, εμπορικό λιμάνι, οδικό δίκτυο- που συντελεί στην αποκοπή του κόσμου από τη θάλασσα.

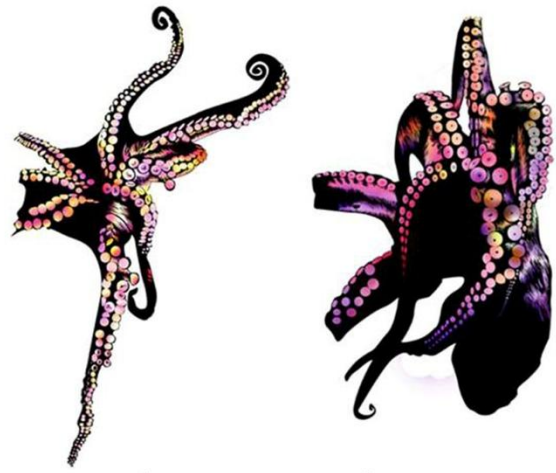
ορθοφωτογραφία_ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.
(φωτογραφικό υλικό από προσιτικό αρχείο)

Ανάλυση της κεντρικής ιδέας

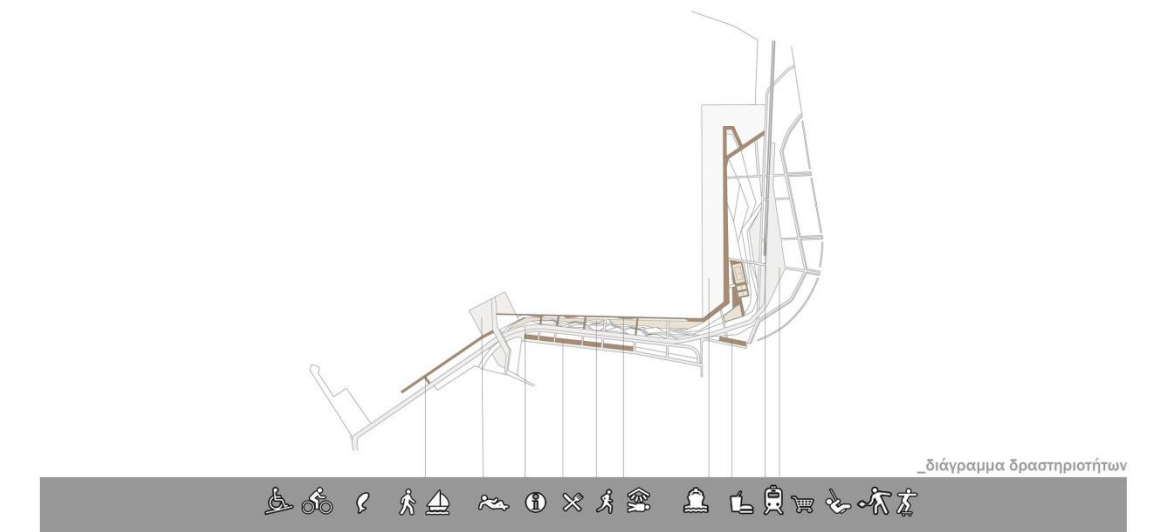
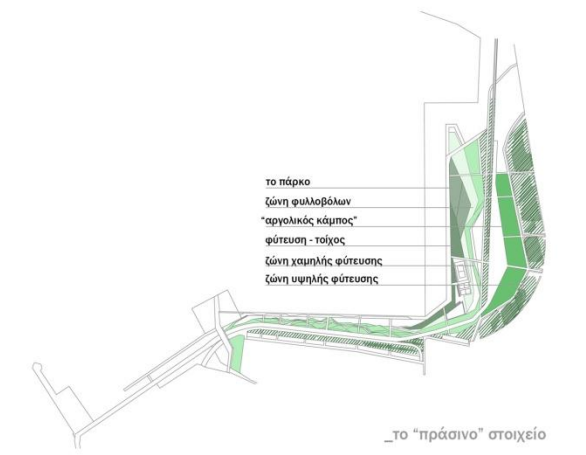
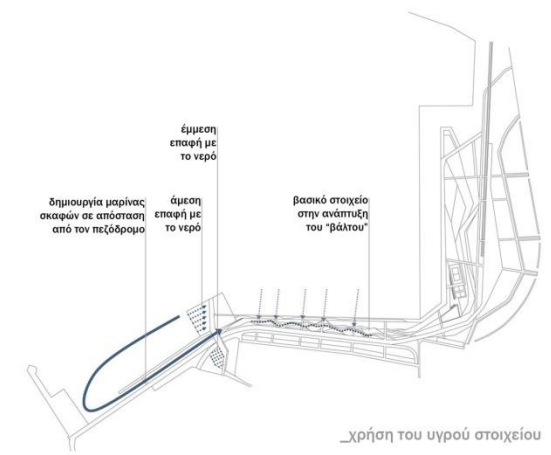
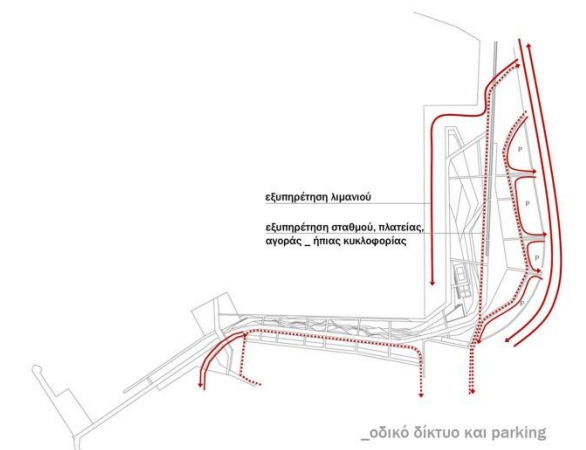
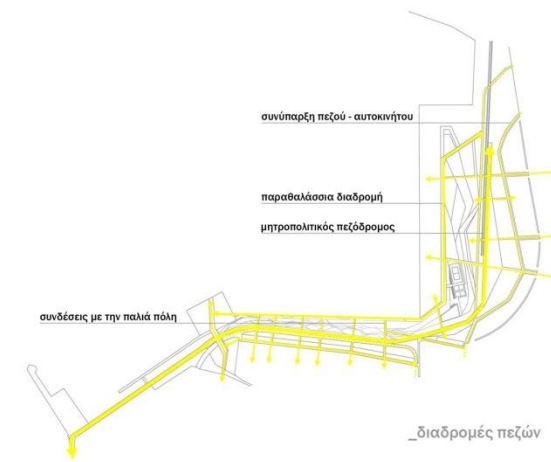
Η πρόταση για τον ανασχεδιασμό του θαλάσσιου μετώπου βασίζεται στη δημιουργία οκτώ τόπων-ζωνών, που αναδεικνύουν διαφορετικές ποιότητες χώρου και φέρουν συγκεκριμένες λειτουργίες. Ως πρωταρχικός στόχος τίθεται η εξασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών στη θάλασσα σε όλο το μήκος του μετώπου και η άμεση απομάκρυνση των αυτοκινήτων από την παραλιακή ζώνη. Έτσι, συνεχίζεται και ενισχύεται ο μητροπολιτικός περίπατος από την παλιά στην καινούρια πόλη με τη δημιουργία ενός αστικού πυρήνα αναψυχής-πολιτισμού και αγοράς. Ο πυρήνας αυτός πλαισιώνεται από τη ζώνη της αστικής καλλιέργειας, που παραπέμπει άμεσα στον αργολικό κάμπο, και το νέο πάρκο. Η παραθαλάσσια διαδρομή και ο «βάλτος» συμπληρώνουν την πρόταση, ενώ χωροθετείται ένας οργανωμένος και διακριτικός χώρος στάθμευσης και οριοθετείται η ζώνη του εμπορικού λιμανιού.

---

8 - τόπους / octopus / οκ_τόπους

1. λιμάνι
2. παραθαλάσσια διαδρομή
3. πάρκο
4. βάλτος
5. πεζόδρομος
6. αναψυχή
7. αργολικός κάμπος
8. parking

Σχέδιο γενικής διάταξης _ διαμόρφωση επιπέδου εδάφους

ζώνη εμπορικού και επιβατικού λιμένα

χώρος οργανωμένης στάθμευσης

σιδηροδρομική γραμμή

παραθαλάσσια διαδρομή

αστικός πυρήνας

αθλητικές εγκαταστάσεις

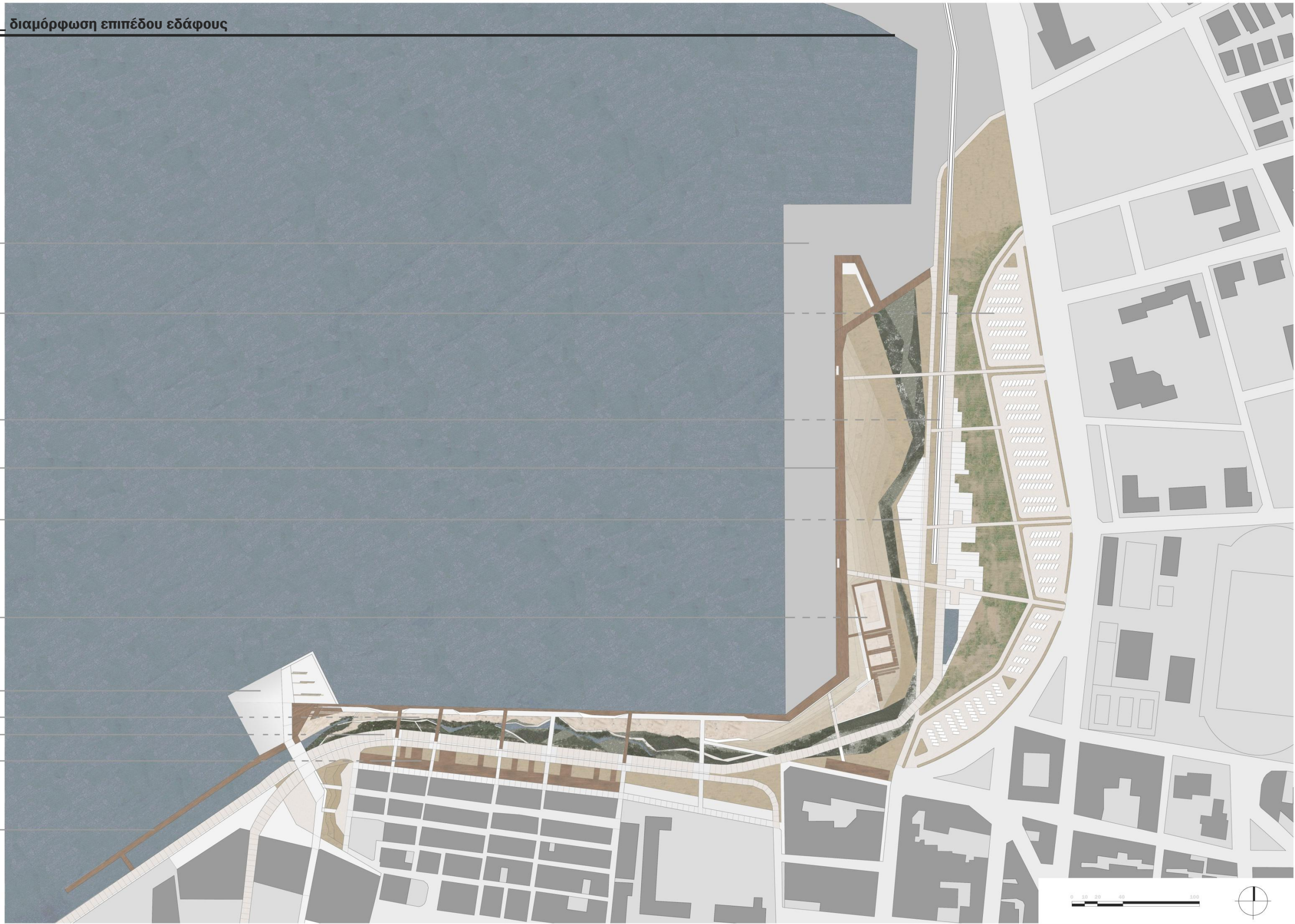
πλατεία νερού

"βάλτος"

μητροπολιτικός πεζόδρομος

υφιστάμενη ζώνη αναψυχής

μαρίνα ελλιμενισμού σκαφών

Σχέδιο γενικής διάταξης _ τοπογραφική απεικόνιση

λεωφόρος Ναυπλίου- Νέας Κίου

υψηλή φύτευση χώρου στάθμευσης

σιδηροδρομικός σταθμός

υφιστάμενη φύτευση

κήπος εσπεριδοειδών

πάρκο πόλης

αστική πλατεία

ζώνη υπαίθριας αγοράς

αθλητικές εγκαταστάσεις

παιδική χαρά

παραθαλάσσια διαδρομή

δρόμος ήπιας κυκλοφορίας

πλατεία Φιλελλήνων

μαρίνα ελλιμενισμού σκαφών

Αναλυτική παρουσίαση της πρότασης

1.λιμάνι στη ζώνη μπροστά από την καινούρια πόλη εξακολουθεί να λειτουργεί το εμπορικό λιμάνι, με σαφώς καθορισμένα τα όριά του πλέον. Η μεταφορά του σε άλλη περιοχή κρίνεται ανέφικτη λόγω του βάθους του αργολικού κόλπου.

2.παραθαλάσσια διαδρομή διατρέχει τη συνολική έκταση της περιοχής παρέμβασης, αποτελώντας ένα ξύλινο διάδρομο κίνησης και στάσης, από όπου έρχεται κανείς σε επαφή άμεση και έμμεση με όλους τους «τόπους».

3.»βάλτος» σε αυτή τη ζώνη γίνεται μια σαφής αναφορά στον υδροβιότοπο του αργολικού κόλπου, μέσα από μια προσπάθεια επαναφοράς του φυσικού αυτού τοπίου με στόχο την ομαλή μετάβαση από το αστικό τοπίο της παλιάς πόλης στο φυσικό τοπίο της θάλασσας.

4.πάρκο η επιλογή του τόπου για τη δημιουργία του πάρκου δεν είναι τυχαία. Μπροστά από τη νέα πόλη, όπου ο ιστός δεν εμφανίζει την πυκνότητα της παλιάς, αναπτύσσεται ένα καινούριο φυσικό τοπίο, αυτή τη φορά με υψηλή και πυκνή βλάστηση από αειθαλή αλλά και φυλλοβόλα δέντρα. Η επιπεδότητα της ζώνης αυτής καταργείται και σχηματοποιείται ένα νέο ανάγλυφο, μια μικρή πλαγιά με εξάρσεις και υφέσεις, που «γυρνάει την πλάτη» στο λιμάνι, ευνοώντας την οπτική επαφή με το ιστορικό κέντρο και το φυσικό τοπίο.

5.μητροπολιτικός περίπατος αποτελεί το στοιχείο γύρω από το οποίο έχει δομηθεί όλη η πρόταση της ανάπλασης, θέτοντας ως βασικό στόχο την ανεμπόδιστη πρόσβαση στην θάλασσα. Ο περίπατος διαπερνά όλους τους «τόπους» και μαζί με τις κάθετες από την πόλη συνδέσεις, δημιουργεί ένα ισχυρό δίκτυο πεζοδρόμων.

6. αγορά-πλατεία Η δομή της αγοράς συναρτάται από τη γραμμική ανάπτυξη της σιδηροδρομικής γραμμής, οργανωμένη έτσι ώστε να μπορεί να εξυπηρετήσει είτε μια εβδομαδιαία λαϊκή αγορά τροφίμων, είτε περιοδικές θεματικές εκθέσεις (ετήσια έκθεση βιβλίου). Συγκροτείται από ελαφριές κατασκευές στο χώρο με μεταλλικό σκελετό και ξύλινη στέγη. Η πλατεία αναπτύσσεται απέναντι από την αγορά, σε άμεση εξάρτηση από αυτή.

7.αστική καλλιέργεια εδώ είναι ξεκάθαρη η προσπάθεια απόδοσης του στοιχείου του αργολικού κάμπου στην περιοχή επέμβασης. Δημιουργείται, έτσι, μια ζώνη από εσπεριδοειδή που «τρέχει» σε όλο το μήκος της αγοράς.

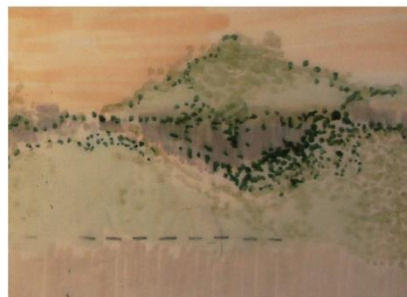
8.parking τέλος, στην εξωτερική ζώνη της περιοχής, δίπλα από τη βασική λεωφόρο, οργανώνεται η ζώνη της οργανωμένης στάθμευσης, η οποία «κρύβεται» από πυκνή βλάστηση.

σχέδιο
αναλυτικής
παρουσίασης
της πρότασης

φωτογραφίες από τις βαλτώδεις εκτάσεις κατά μήκος του αργολικού κόλπου (κτηματολόγιο και προοπτικό αρχείο)

σχεδιαστική προσέγγιση του Βάλτου

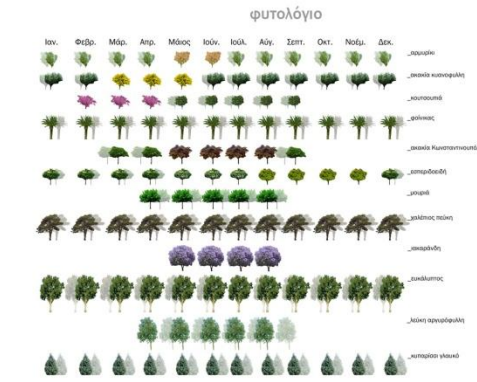

τομή α-α

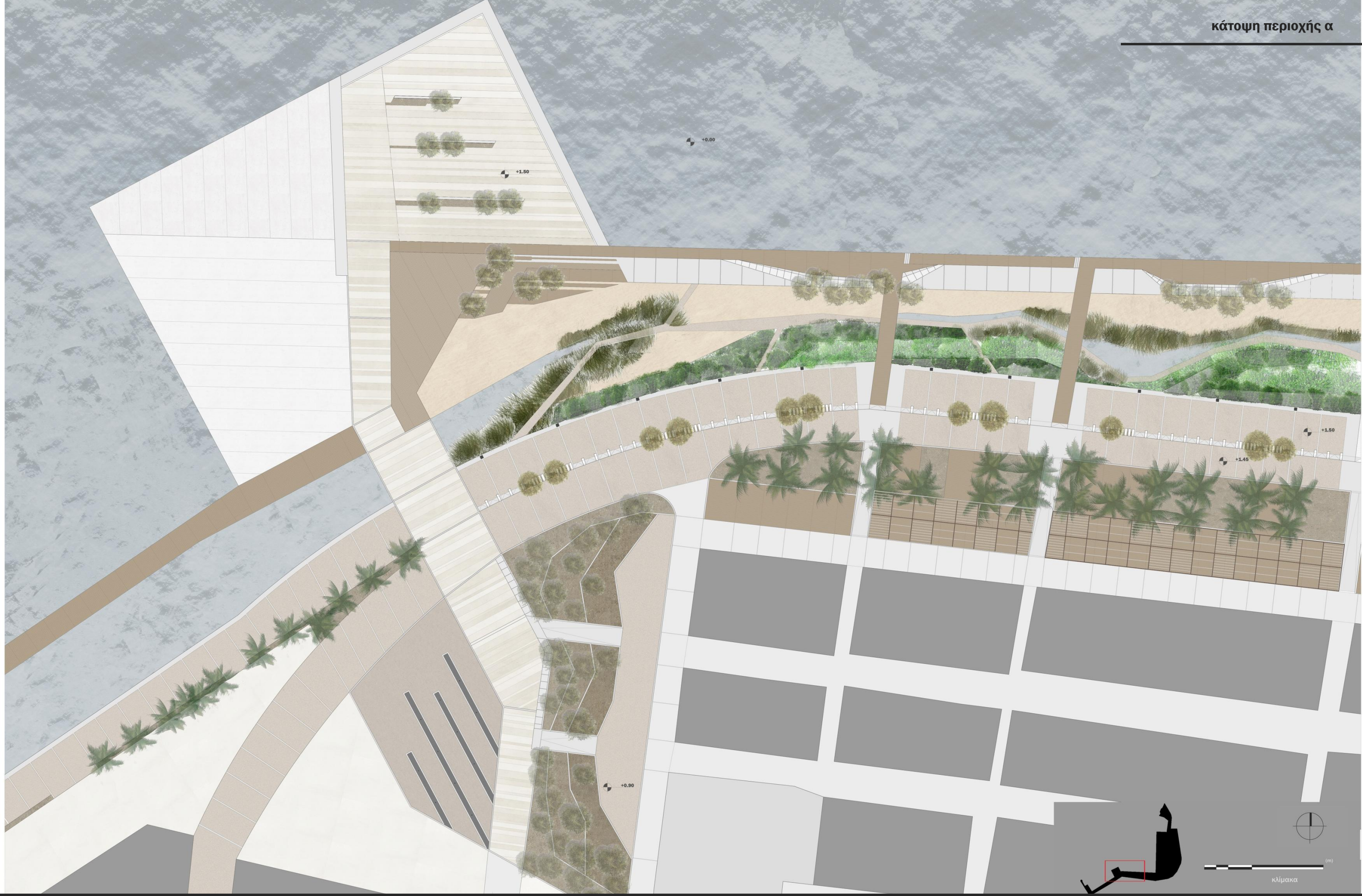
τομή β-β

ΦΟΙΝΙΚΑΣ	ΚΟΚΚΙΝΟΚΑΡΠΑ	ΧΑΛΕΠΙΣ ΠΕΥΚΗ	ΕΥΚΑΛΥΠΤΟΣ	ΚΥΛΙΑΡΙΣ ΓΛΥΦΟ	ΑΡΙΑ	ΛΕΥΚΗ ΑΡΤΥΡΟΥΛΗ	ΔΑΦΝΗ ΑΠΟΛΟΝΙΣ	ΑΚΑΚΙΑ ΚΥΚΛΟΦΥΛΛΗ	ΑΚΑΚΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ	ΜΟΥΡΙΑ	ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ	ΛΕΜΟΝΙΑ	ΓΙΑΚΑΡΑΝΤΑ	ΚΟΥΤΣΟΥΠΑ	ΑΡΧΥΡΗ
αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 20μ. Ιδιαίτερα φύλλωμα	αειθαλές κωνοφόρο δέντρο μέγιστο ύψος 25μ. πανικό φύλλωμα, βελόνες	αειθαλές κωνοφόρο δέντρο μέγιστο ύψος 30μ. πανικό φύλλωμα, βελόνες	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 50μ. κόκκινο κωνοειδές ανοιχτόχρωμο φύλλωμα	αειθαλές κωνοφόρο δέντρο ύψος 30-35μ. κωνοειδές φύλλωμα	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 25μ. πανικό φύλλωμα, κατάλληλο για δημιουργία σκιερών	φυλλοβόλο δέντρο, γρήγορος ανάπτυξης μέγιστο ύψος 30μ. ανοιχτόχρωμο φύλλο	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 10μ. μέγιστη διάμετρος 8μ. ανθίζει από Μάρτιο ως Μάιο (άνθη κίτρινα σφαιρικά)	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 7μ. φυλλοβόλο δέντρο μέγιστο ύψος 10μ. ανθίζει από Μάρτιο ως Μάιο (άνθη κίτρινα σφαιρικά)	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 10μ. ανθίζει από Μάρτιο ως Μάιο (άνθη κίτρινα σφαιρικά)	φυλλοβόλο δέντρο μέγιστο ύψος 30μ. ανθίζει από Μάρτιο ως Μάιο (άνθη κίτρινα σφαιρικά)	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 6μ. ...καρποφόρο (όμοιο με το φυτό ανάλογα με την ποικιλία (Prunella ή Nerium))	αειθαλές καρποφόρο δέντρο μέγιστο ύψος 6μ. ...ανθίζει 2-3 φορές το χρόνο	φυλλοβόλο δέντρο, τροπικής καταγωγής μέγιστο ύψος 20μ. ...βλαύσιμο ελαφρύ φύλλωμα ...καλοκαιρινό άνθος σε μπλε, μωβ χρώμα	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 5μ. ...καρποφόρο ...ανθίζει από Μάρτιο ως Μάιο (άνθη κίτρινα σφαιρικά)	αειθαλές δέντρο μέγιστο ύψος 6μ. ...καρποφόρο ...ανθίζει από Μάρτιο ως Μάιο (άνθη κίτρινα σφαιρικά)
				μεγάλη σκιά στην Ελλάδα και τα αυθεντικά είδη φυτεύονται ανά 1μ.	ανθίζει στο κρύο, προτιμάται σε ποσειδωνία είδη	μεγάλη προσαρμοστικότητα, ανθίζει σε ποσειδωνία περιφέρει		επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω	επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω	επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω	επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω	επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω	επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω	επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω	επιθυμητό σε όλα τα είδη και ιδιαίτερα τα παρακάτω

ΒΕΡΥΝΗ	ΛΕΘΑΚΙΑ	ΡΑΝΟΥΝΙ	ΦΟΥΡΝΟΥΔΑ	ΑΛΑΝΙΑ	ΒΟΥΒΑΛΙΑ	ΛΕΜΠΡΑΒΑΝΟ	ΛΕΒΑΝΤΙ	ΛΥΘΙΑ	ΒΟΥΚΑΜΒΙΑ	ΚΥΝΟΔΑΝΤΟ	ΕΥΦΟΡΒΙΑ	ΠΕΡΣΙΚΟΡΩΝΗ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ
αειθαλής θάμνος ύψος 0,5-1μ. φύλλα πρασινοκίτρινα, άνθη μπλε-λευκά ανθίζει όλο το χρόνο	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 1,5μ. άνθη μικρά κίτρινα από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 4μ. ...φύλλα βελωτοειδή, γυαλιστερά ...άνθη μικρά, κηροειδή που εδάφονται σε μείζονες σφαιρικούς καρπούς ιδανικό φυτό για δημιουργία φραγμών δίπλα στη θάλασσα	φυλλοβόλος θάμνος ύψος 2-4μ. άνθη μεγάλα, χρυσοκίτρινα	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 1μ. φύλλα κωνοειδή, σφαιρικά, λευκά, ροζ, λευκά κ.δ.	φυλλοβόλος θάμνος μέγιστο ύψος 4μ. ποικίλες με διάφορα χρώματα λευκά, ροζ, λευκά κ.δ. ανθίζει στα τέλη του καλοκαιριού	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 1μ. μικρά, χρυσοκίτρινα, φύλλα - άνθη κυανόλευκα	αειθαλής θάμνος ύψος 30-80εκ. άνθη κωνοειδή με έντονο άρωμα	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 2μ. το άνθος της αναπτύσσεται σε κωνοειδή και έχουν χρόμα από λευκό ανθίζει από τα τέλη του καλοκαιριού μέχρι και το Νοέμβριο	ημιαειθαλής φυτό αναρραγμένο άνθη ροζ-λευκά-μωβ	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 4μ. ανθίζει (λευκά άνθη) στα τέλη της άνοιξης-αρχές καλοκαιριού και στα συντάρα θερμοκρασίες τους κίτρινο-κίτρινο	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 3μ. φύλλα κωνοειδή, σφαιρικά με χρώμα σπαρτοχρώμο	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 4μ. ...ροδιόειδη άνθη ...αγγουόειδη φύλλα ανθίζει από τις αρχές του καλοκαιριού ως το μέσα του φθινοπώρου	αειθαλής θάμνος μέγιστο ύψος 2,5-3μ. λευκά άνθη που αναδύονται αρχές ποσειδωνίας ανθίζει από Απρίλιο ως Μάιο

+0.00

+1.50

+1.50

+1.45

+0.00

κλίμακα

(m)

An inset map in the bottom right corner shows a black silhouette of a building with a red rectangle indicating the site's location. To the right of the map is a scale bar labeled "κλίμακα" and "(m)". A north arrow is positioned above the scale bar.

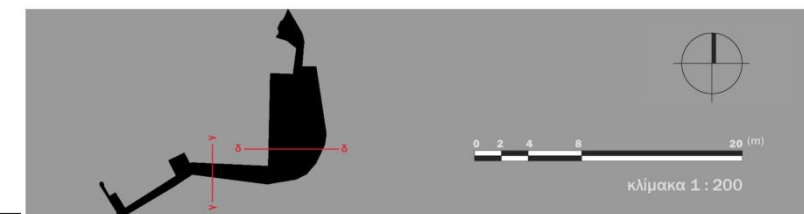

τομή στη νέα πόλη

τομή στην παλιά πόλη

_ χαρακτηριστικές τομές στις δύο βασικές περιοχές επέμβασης

παραπομπές στον αστικό εξοπλισμό (escofet, tel aniv port)

παγκάκι

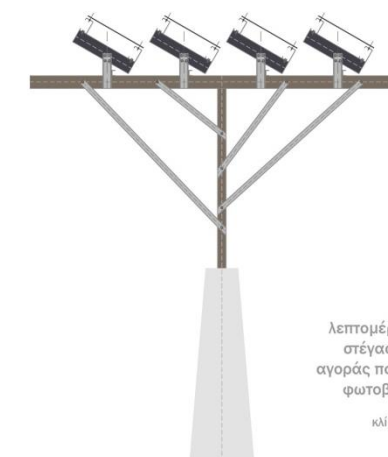
κάθισμα - ξαπλώστρα

bollards

φωτιστικά

λεπτομέρεια στο στέγαστρο της αγοράς που φέρει φωτοβολταϊκά
κλίμακα 1:25